

Regeringens proposition

1982/83: 86

om ändring i utsökningsbalken;

beslutad den 20 januari 1983.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

OVE RAINER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att utsökningsbalken kompletteras med en särskild forumregel för begäran om exekutiv försäljning av fastighet som har dömts i mät. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 1983.

Förslag till

Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 27 § utsökningsbalken skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

27 §

Har domstol fastställt att förfallen fordran skall utgå med särskild förmanrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egendomen omedelbart utmätt.

Denna verkan förfaller, om ej försäljning begärs hos kronofogdemyndigheten inom två månader från det att domstolens beslut vann laga kraft.

Begäran om försäljning görs hos en kronofogdemyndighet som enligt 8 § är behörig att ta upp ansökan om utmätning. Försäljning av fast egendom skall dock begäras hos kronofogdemyndigheten i det distrikt där egendomen finns. Denna myndighet får överlämna målet till annan kronofogdemyndighet, om det behövs för att samordna verkställigheten mot en gäldenär.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-01-13

Närvarande: statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Holmberg, Hellström

Föredragande: statsrådet Rainer

Lagrådsremiss om ändring i utsökningsbalken

Om en domstol har fastställt att en förfallen fordran skall utgå med särskild förmånsrätt i fast egendom skall egendomen enligt 4 kap. 27 § första stycket utsökningsbalken (UB) anses omedelbart utmätt. Enligt andra stycket i samma paragraf förfaller denna utmättningsverkan, om inte exekutiv försäljning begärs hos kronofogdemyndigheten inom två månader från det att domstolens beslut vann laga kraft. Bestämmelserna gäller vare sig fastställelsebeslutet har meddelats genom lagsökningsutslag eller genom dom i en vanlig rättegång.

UB innehåller inte någon direkt bestämmelse om vilken kronofogdemyndighet som är behörig att handlägga målet om exekutiv försäljning. Bestämmelserna om forum i 4 kap. 8 § UB får emellertid anses analogiskt tillämpliga.¹

Det innebär att försäljning kan begäras antingen hos den kronofogdemyndighet i vars distrikt gäldenären har sitt hemvist eller hos kronofogdemyndigheten i det distrikt där egendomen finns. Som regel är det lämpligast att målet handläggs av kronofogdemyndigheten i det distrikt där fastigheten finns. I 2 kap. 7 § andra stycket utsökningsförordningen (1981:981, UF) anges därför att den som begär försäljning av egendom, som enligt 4 kap. 27 § UB skall anses utmätt, bör göra detta hos kronofogdemyndigheten i det distrikt där egendomen finns. Även kronofogdemyndigheten i gäldenärens hemvistdistrikt är emellertid som nämnts behörig att ta upp en begäran om försäljning.

Enligt 3 § förordningen (1981:967) om skyldighet för domstol att lämna underrättelser om vissa beslut av exekutiv betydelse skall en domstol, när den har fastställt att en förfallen fordran skall utgå med särskild förmånsrätt i fast egendom eller har upphävt ett sådant förordnande, genast sända

¹ Walin m.fl., Utsökningsbalken, 1982, s. 123. och prop. 1980/81:8, s. 375.

en avskrift av beslutet till inskrivningsmyndigheten samt till kronofogdemyndigheten i det distrikt där egendomen finns. Sedan tiden för överklagande av beslutet har gått ut, skall domstolen meddela kronofogdemyndigheten huruvida beslutet har överklagats eller inte.

Inskrivningsmyndigheten antecknar domstolens beslut i fastighetsboken.

Enligt 6 kap. 21 § tredje stycket UF skall kronofogdemyndigheten i mål som är anhängiga där genast underrätta inskrivningsmyndigheten, om utmätning av fast egendom har upphävts eller frågan om exekutiv försäljning av sådan egendom har förfallit av annat skäl. De flesta kronofogdemyndigheter tolkar bestämmelserna så att de inte skall sända underrättelser till inskrivningsmyndigheten att frågan om exekutiv försäljning av fast egendom har förfallit, om inte försäljningsfrågan har anhängiggjorts hos kronofogdemyndigheten genom ansökan. De underrättelser som kronofogdemyndigheterna får enligt 3 § förordningen (1981:967) om skyldighet för domstol att lämna underrättelser om vissa beslut av exekutiv betydelse brukar inte diarieföras.

Om inskrivningsmyndigheten får underrättelse från kronofogdemyndigheten om att frågan om exekutiv försäljning av fastigheten har förfallit, skall inskrivningsmyndigheten anteckna detta i fastighetsboken.

I de fall då domstol har fastställt att en förfallen fordran skall utgå med särskild förmånsrätt i fast egendom men domstolsavgörandets utmättningsverkan förfaller därför att försäljning ej begärs hos kronofogdemyndigheten inom fristen, får det enligt nuvarande system ankomma på fastighetens ägare att skaffa fram utredning från dels kronofogdemyndigheten i det distrikt där egendomen finns, dels kronofogdemyndigheten i gäldenärens hemvistdistrikt att försäljning inte har begärts inom två månader. Med stöd av denna utredning kan ägaren sedan hos inskrivningsmyndigheten få antecknat i fastighetsboken att frågan om exekutiv försäljning har förfallit. Enligt vad som upplysts vidtas inte alltid dessa åtgärder. Till följd härav kommer fastighetsböckerna att innehålla anteckningar om utmättningsverkan, som inte längre är aktuella.

Enligt min mening är det otillfredsställande att anteckningar i inskrivningsmyndigheternas fastighetsböcker om exekutiva åtgärder i viss utsträckning kan vara inaktuella. Det synes vidare inte lämpligt att fastighetsböckernas innehåll på denna punkt beror på initiativ från enskilda fastighetsägare.

Ett sätt att rätta till detta är att föreskriva en generell skyldighet för kronofogdemyndigheten att underrätta inskrivningsmyndigheten när frågan om försäljning av en fastighet, som dömts i mät, har förfallit på grund av att försäljning inte har begärts inom tvåmånadersfristen. Eftersom försäljning kan begäras hos olika kronofogdemyndigheter, måste emellertid den underrättande myndigheten i så fall först kontrollera att försäljning inte har begärts hos någon annan kronofogdemyndighet. Detta innebär ett merarbete för båda de inblandade myndigheterna.

Vid överläggningar som under ärendets beredning ägt rum med företrädare för riksskatteverket och domstolsverket har framkommit att möjligheten att göra ansökan om försäljning hos kronofogdemyndigheten i gäldenärens hemvistdistrikt används endast i undantagsfall. Något egentligt behov av denna möjlighet anses inte föreligga. Nuvarande dubbla forummöjligheter anses tvärtom innebära olägenheter för det praktiska förfarandet sedan en fastighet har dömts i mät. Blir endast en myndighet behörig kan vidare frågan om underrättelse till inskrivningsmyndigheten lösas på ett smidigare sätt.

Det sagda talar för att endast en kronofogdemyndighet bör vara behörig att motta begäran om försäljning. Detta bör enligt min mening vara kronofogdemyndigheten i det distrikt där fastigheten finns. Om det behövs för att samordna verkställigheten mot en och samma gäldenär, bör emellertid denna myndighet kunna lämna över målet om fastighetsförsäljning till en annan kronofogdemyndighet.

En forumregel av detta innehåll bör lämpligen placeras i 4 kap. 27 § UB. Det får ankomma på regeringen att se till att den nuvarande regeln i 6 kap. 21 § UF om underrättelse till inskrivningsmyndigheten får ändrad lydelse. I samband därmed bör 2 kap. 7 § andra stycket UF upphävas och i 2 kap. 10 § UF införas en hänvisning även till 4 kap. 27 § UB.

Lagändringen bör träda i kraft den 1 juli 1983. Några övergångsbestämmelser torde inte erfordras.

Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

Förslaget bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över lagförslaget.

Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKÖLL
vid sammanträde
1983-01-14

Närvarande: f.d. regeringsrådet Paulsson, regeringsrådet Delin, justitierådet Bengtsson.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 13 januari 1983 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för justitiedepartementet Rainer beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

Förslaget har inför lagrådet föredragits av byråchefen Anders Eriksson.
Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-01-20

Närvarande: statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg

Föredragande: statsrådet Rainer

Proposition om ändring i utsökningsbalken

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till lag om ändring i utsökningsbalken och upplyser att lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Föredraganden hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta det remitterade förslaget med en smärre redaktionell jämkning.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 13 januari 1983.

Förslag till

Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 27 § utsökningsbalken skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 kap.

27 §

Har domstol fastställt att förfallen fordran skall utgå med särskild förmånsrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egendomen omedelbart utmätt.

Denna verkan förfaller, om ej försäljning begärs hos kronofogdemyndigheten inom två månader från det att domstolens beslut vann laga kraft.

Begäran om försäljning görs hos kronofogdemyndighet som enligt 8 § är behörig att ta upp ansökan om utmätning. Försäljning av fast egendom skall dock begäras hos kronofogdemyndigheten i det distrikt där egendomen finns. Denna myndighet får överlämna målet till annan kronofogdemyndighet, om det behövs för att samordna verkställigheten mot en gäldenär.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.